

บริษัท ไทย อิงเกอร์ โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)

เอกสารแนบ 3

แบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน

แบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน

แนวคิดและวัตถุประสงค์

การมีระบบการควบคุมภายในที่ดีมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทที่มีประชาชนเป็นผู้ถือหุ้น โดยระบบที่ดีจะสามารถช่วยป้องกัน บริหาร จัดการความเสี่ยงหรือความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทและผู้ที่มีส่วนได้เสียได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทที่จะต้องดำเนินการให้มั่นใจว่า บริษัทมีระบบควบคุมภายในที่เหมาะสม และเพียงพอในการดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันทรัพย์สิน จากการทุจริต เสียหาย รวมทั้งมีการจัดทำบัญชี รายงานที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากไพร์ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส ประเทศไทย (PwC Thailand) ในการพัฒนาแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน (“แบบประเมิน”) ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้บริษัทใช้เป็นแนวทางในการประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัทด้วยตนเอง

แบบประเมินนี้ ได้จัดทำตามแนวคิดของ COSO¹ (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ที่ได้ปรับปรุง framework ใหม่ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2556 และนำมาปรับให้เข้าใจง่ายขึ้น รวมทั้งเหมาะสมกับบริบทของ จดทะเบียนไทย ซึ่งคำถามหลักยังแบ่งออกเป็น 5 ส่วนเช่นเดียวกับแนวทางของ COSO เดิม แต่ได้ขยายความแต่ละส่วนออกเป็นหลักการย่อยรวม 17 หลักการ เพื่อให้เข้าใจและเห็นภาพของแต่ละส่วนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การนำไปใช้

บริษัทควรใช้แบบประเมินนี้เป็นแนวทางในการประเมินหรือทบทวนความเพียงพอของระบบควบคุมภายในอย่างน้อยทุกปี และอาจมีการทบทวนเพิ่มเติมหากเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ การประเมินดังกล่าวควรผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ บริษัทด้วย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็น มีความเข้าใจตรงกัน และสามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริษัทได้

การตอบแบบประเมินในแต่ละข้อ ควรอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติจริง หากประเมินแล้วพบว่า บริษัทยังขาดการควบคุมภายในที่เพียงพอในข้อใด (ไม่ว่าจะเป็นการไม่มีระบบในเรื่องนั้น หรือมีแล้วแต่ยังไม่เหมาะสม) บริษัทควรอธิบายเหตุผลและแนวทางแก้ไขประกอบไว้ด้วย

¹ เป็นคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 แห่ง ได้แก่ สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (AICPA) สถาบันผู้ตรวจสอบภายในสากล (Institute of Internal Auditors หรือ IIA) สถาบันผู้บริหารการเงิน (Financial Executives Institute หรือ FEI) สมาคมนักบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา (American Accounting Association หรือ AAA) และสถาบันนักบัญชีเพื่อการบริหาร (Institute of Management Accountants หรือ IMA)

การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment)

1. องค์กรแสดงถึงความยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรง (integrity) และจริยธรรม

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>1.1. คณะกรรมการและผู้บริหารกำหนดแนวทาง และมีการปฏิบัติที่อยู่บนหลักความซื่อตรง และการรักษาจรรยาบรรณในการดำเนินงาน ที่ครอบคลุมถึง</p> <p>1.1.1. การปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ</p> <p>1.1.2. การปฏิบัติต่อลูกค้า ลูกค้า และบุคคลภายนอก</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> คณะกรรมการและผู้บริหารบริษัทให้ความสำคัญกับความซื่อตรงและการรักษาจรรยาบรรณธุรกิจในการดำเนินงานของกิจการ ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจ (code of conduct) สำหรับผู้บริหารและพนักงานซึ่งยึดถือและปฏิบัติตามแนวทางในการปฏิบัติ โดยคณะกรรมการและผู้บริหารมีการปฏิบัติหน้าที่และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตามอำนาจอนุมัติที่บริษัทกำหนด</p>	✓	
<p>1.2. มีข้อกำหนดที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงและรักษาจรรยาบรรณ ที่ครอบคลุมถึง</p> <p>1.2.1 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรม (code of conduct) สำหรับผู้บริหารและพนักงาน ที่เหมาะสม</p> <p>1.2.2 มีข้อกำหนดห้ามผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับกิจการ ซึ่งรวมถึงการห้ามคอร์รัปชันอันทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร</p> <p>1.2.3 มีบทลงโทษที่เหมาะสมหากมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดข้างต้น</p> <p>1.2.4 มีการสื่อสารข้อกำหนดและบทลงโทษข้างต้นให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนรับทราบ เช่น รวมอยู่ในการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ ให้พนักงานลงนามรับทราบข้อกำหนดและบทลงโทษเป็นประจำทุกปี รวมทั้งมีการเผยแพร่ code of conduct ให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอกได้รับทราบ</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> บริษัทมีการจัดทำคู่มือจรรยาบรรณธุรกิจ (code of conduct) และนโยบายต่อต้านการให้สินบนและการคอร์รัปชัน มีการกำหนดจรรยาบรรณพนักงานในคู่มือพนักงาน และกำหนดบทลงโทษหากมีการฝ่าฝืนไว้ในคู่มือพนักงาน พร้อมกับสื่อสารให้พนักงานรับทราบผ่านการปฐมนิเทศ</p>	✓	
<p>1.3. มีกระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตาม Code of Conduct</p> <p>1.3.1 การติดตามและประเมินผลโดยหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติ (compliance unit)</p> <p>1.3.2 การประเมินตนเองโดยผู้บริหารและพนักงาน</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>1.3.3 การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระจากภายนอกองค์กร</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทมีกระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน (ระดับหัวหน้างาน) ทำหน้าที่กำกับติดตามผู้ใต้บังคับบัญชาและแจ้งหัวหน้างาน รับทราบตามสายบังคับบัญชาทันที หากพบว่ามี การปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งมีการประเมิน และติดตามผลเกี่ยวกับการควบคุมภายในของหน่วยงาน ตรวจสอบภายในจากภายนอก</p>		
<p>1.4. มีการจัดการอย่างทันเวลา หากพบการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับความซื่อตรง และการรักษาจรรยาบรรณ</p> <p>1.4.1. มีกระบวนการที่ทำให้สามารถตรวจพบการฝ่าฝืนได้ภายในเวลาที่เหมาะสม</p> <p>1.4.2. มีกระบวนการที่ทำให้สามารถลงโทษหรือจัดการกับการฝ่าฝืนได้อย่างเหมาะสม และภายในเวลาอันควร</p> <p>1.4.3. มีการแก้ไขการกระทำที่ขัดต่อหลักความซื่อตรงและการรักษาจรรยาบรรณ อย่างเหมาะสม และภายในเวลาอันควร</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทมีระบบการตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานหากพบว่ามี การปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและเกี่ยวกับความซื่อตรงและการรักษาจรรยาบรรณ โดยกำหนดให้มีช่องทางให้สามารถตรวจพบการฝ่าฝืนได้ภายในเวลาที่เหมาะสม กรณีที่พบการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามที่บริษัทกำหนดไว้หรือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความซื่อตรง และการรักษาจรรยาบรรณมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน และบทลงโทษในระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน</p>	✓	

2. คณะกรรมการมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และทำหน้าที่กำกับดูแล (Oversight) และพัฒนาการ ดำเนินการด้านการควบคุมภายใน

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>2.1 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแยกจากฝ่ายบริหาร โดยได้ส่งวนสิทธิ์ อำนาจเฉพาะของคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทมีการกำหนดขอบเขต อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท หน้าที่ของ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วม และคณะกรรมการชุดย่อย ประกอบด้วย (1) คณะกรรมการตรวจสอบ และ (2) คณะกรรมการความเสี่ยง โดยมีการส่งวนสิทธิ์ อำนาจเฉพาะของคณะกรรมการแต่ละชุดซึ่งแยกบทบาทหน้าที่ไว้ต่างหากจากฝ่ายบริหารเป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดอำนาจอนุมัติไว้อย่างชัดเจนในเอกสาร “คู่มือ อำนาจดำเนินการอนุมัติ”</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>2.2 คณะกรรมการกำกับดูแลให้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและวัดผลได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: คณะกรรมการบริษัทมีการประชุมเกี่ยวกับเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่เป็นลายลักษณ์อักษรของปี 2561 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กร บริษัทมีการนำ Balance Score Card เพื่อวัดความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายตามที่ผู้บริหารกำหนด และมีการนำ KPI (Key Performance Indicator) มาใช้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงานประจำตำแหน่ง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร</p>	✓	
<p>2.3 คณะกรรมการกำกับดูแลให้บริษัทกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎบัตร ซึ่งครอบคลุมบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้รับผิดชอบต่อรายงานทางการเงิน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้มีการจัดทำขอบเขต การกำหนดบทบาทหน้าที่ กฎบัตรของ คณะกรรมการตรวจสอบ และความเสี่ยงซึ่งผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่ในการพิจารณารับทราบความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบต่องบการเงิน พิจารณาอนุมัติงบการเงิน และการตรวจสอบภายใน</p>	✓	
<p>2.4 คณะกรรมการเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท และมีความเชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท หรือสามารถขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆได้</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีความรู้ในด้านลักษณะธุรกิจ กฎหมาย บัญชี รวมถึงมีประสบการณ์ทำงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามที่ได้ระบุไว้ในทะเบียนกรรมการ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะการดำเนินงานของบริษัทให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น</p>	✓	
<p>2.5 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มีความรู้ ความสามารถน่าเชื่อถือ และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง เช่น ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท ไม่มีความสัมพันธ์อื่นใด อันอาจมีอิทธิพลต่อการใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ ในจำนวนที่เหมาะสมเพียงพอ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทมีคณะกรรมการเป็นกรรมการอิสระ จำนวน 3 ท่าน โดยเป็นผู้มีความรู้ในด้านกฎหมาย บัญชี รวมถึงมีประสบการณ์ทางธุรกิจของบริษัท และไม่มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารและการถือครองหุ้นของบริษัท</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>2.6 คณะกรรมการกำกับดูแลการพัฒนาและปฏิบัติเรื่องการควบคุมภายในในองค์กร ซึ่งครอบคลุมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลและการสื่อสาร และการติดตาม</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: คณะกรรมการบริษัทมอบให้คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) ที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีการรายงานผลให้คณะกรรมการบริษัททราบ</p>	✓	

3. ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีโครงสร้างสายการรายงาน การกำหนดอำนาจในการสั่งการและความรับผิดชอบที่เหมาะสมเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ภายใต้การกำกับดูแล (oversight) ของคณะกรรมการ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>3.1 ผู้บริหารระดับสูงกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางธุรกิจและกฎหมาย รวมถึงการจัดให้มีการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบ่งแยกหน้าที่ในส่วนงานที่สำคัญ ซึ่งทำให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกัน มีงานตรวจสอบภายในที่ขึ้นตรงกับกรรมการตรวจสอบ และมีสายการรายงานที่ชัดเจน เป็นต้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติโครงสร้างองค์กรที่กำหนดโดยฝ่ายบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานและเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของบริษัทและมีการกำหนดระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม เช่น การแบ่งแยกหน้าที่ที่สำคัญ เช่น ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน เพื่อแบ่งแยกหน้าที่ผู้ตรวจสอบและผู้บันทึกบัญชี การกำหนดขอบเขตอำนาจอนุมัติดำเนินการและวงเงินอนุมัติ และมีผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในของบริษัทและรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง</p>	✓	
<p>3.2 ผู้บริหารระดับสูงกำหนดสายการรายงานในบริษัท โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการสื่อสารข้อมูล</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: ผู้บริหารกำหนดให้มีการรายงานตามสายการบังคับบัญชาในโครงสร้างองค์กร และโครงสร้างย่อยของแต่ละฝ่ายงานที่กำหนด เพื่อแสดงถึงการรายงานผลการทำงานตามใบกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) แต่ยังไม่มีการจัดทำใบบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ในตำแหน่งนักลงทุนสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ</p>	✓	
<p>3.3 มีการกำหนด มอบหมาย และจำกัดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมระหว่างคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร และพนักงาน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
บริษัทมีการกำหนด มอบหมาย อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ บริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วม โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ/กิจกรรมหลักในเอกสารใบ กำหนดหน้าที่งาน (Job Description) ของทุกตำแหน่งงาน รวมถึงกำหนดอำนาจ อนุมัติในคู่มืออำนาจดำเนินการอนุมัติครบถ้วน		

4. องค์กรแสดงถึงความมุ่งมั่นในการมุ่งใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
4.1 บริษัทมีนโยบายและวิธีการปฏิบัติเพื่อจัดหา พัฒนา และรักษาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสม และมีกระบวนการสอบทานนโยบายและวิธีการปฏิบัตินั้นอย่างสม่ำเสมอ ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทกำหนดนโยบายขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่อง ขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร เพื่อคัดเลือกพนักงานตามคุณสมบัติประจำตำแหน่ง (Job Specification) ซึ่งกำหนดไว้ในใบบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และมีการจัดฝึกอบรมพนักงานตามแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี 2561	✓	
4.2 บริษัทมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้แรงจูงใจหรือรางวัลต่อบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดี และการจัดการต่อบุคลากรที่มีผลงานไม่บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการสื่อสารกระบวนการเหล่านี้ให้ผู้บริหารและพนักงานทราบ ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานทุกสิ้นปี เพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงาน โดยให้พนักงานประเมินตัวเอง และผู้จัดการฝ่ายประเมินและแจ้งผลให้ผู้ปฏิบัติทราบทางวาจา และให้พนักงานลงนามรับทราบผลการประเมิน รวมถึงได้นำการวัดผลสำเร็จของงานตามตัวชี้วัดของฝ่ายงาน (KPIs) เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล เพื่อให้พนักงานมีส่วนร่วมในผลสำเร็จของงาน	✓	
4.3 บริษัทมีกระบวนการแก้ไขปัญหาหรือเตรียมพร้อมสำหรับการขาดบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมอย่างทันเวลา ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทมีการเตรียมความพร้อมโดยจัดทำนโยบายการสรรหากรรมการบริษัทและแผนการสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง (succession plan) ที่สำคัญขององค์กร เพื่อกำหนดแนวทางบริหารจัดการ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างทันเวลา ในกรณีที่พนักงานลาออกบริษัทมีกระบวนการสรรหาพนักงานใหม่มาทดแทนให้ทันภายในระยะเวลาที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่อง การสรรหาบุคลากร	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>4.4 บริษัทมีกระบวนการสรรหา พัฒนา และรักษาผู้บริหารและพนักงานทุกคน เช่น การจัดระบบที่ปรึกษา (mentoring) และการฝึกอบรม</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่อง การสรรหาบุคลากร และการฝึกอบรมประจำปี เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่องค์กรต้องการ และมีกระบวนการพัฒนาความรู้ ทักษะของพนักงานอย่างต่อเนื่อง</p>	✓	
<p>4.5 บริษัทมีแผนและกระบวนการสรรหาผู้สืบทอดตำแหน่ง (succession plan) ที่สำคัญ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการเตรียมความพร้อมโดยจัดทำนโยบายการสรรหากรรมการบริษัท และแผนการสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง (succession plan) ที่สำคัญขององค์กร โดยบริษัทจะพิจารณาตำแหน่งการคัดเลือกผู้ทดแทนในตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ เพื่อการตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสอดคล้องกับทิศทางขององค์กรในอนาคต</p>	✓	

5. องค์กรกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>5.1 คณะกรรมการและผู้บริหารมีกระบวนการและการสื่อสารเชิงบังคับให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน และจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการปฏิบัติ ในกรณีที่เกิดเป็น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: คณะกรรมการและผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการควบคุมการปฏิบัติงานโดยรวมขององค์กร เช่น นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ และมีกระบวนการสื่อสาร ผ่านการประชุมพิเศษพนักงานเข้าใหม่ และผ่านการสอนงานโดยหัวหน้างาน มีการจ้างบริษัทตรวจสอบภายในจากภายนอก เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการปฏิบัติงาน และรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัททราบ (ตามลำดับ)</p>	✓	
<p>5.2 คณะกรรมการและผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ และการให้รางวัล ที่เหมาะสม โดยพิจารณาทั้งเรื่องการปฏิบัติตาม Code of Conduct และวัตถุประสงค์ในระยะสั้นและระยะยาวของบริษัท</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการกำหนด นโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่อง การประเมินผลการทำงาน มีการประเมินผลพนักงาน โดยการนำไปประเมินผลการทำงานพนักงานประจำปีให้หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกับตัวชี้วัดการทำงานหรือ KPI ของแต่ละฝ่าย ใช้วิธีการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของพนักงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจที่บริษัทกำหนดไว้</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>สถิติการทำงานของพนักงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือนและเงินโบนัสให้กับพนักงานประจำปี เป็นต้น</p>		
<p>5.3 คณะกรรมการและผู้บริหารประเมินแรงจูงใจและการให้รางวัลอย่างต่อเนื่องโดยเน้นให้สามารถเชื่อมโยงกับความสำเร็จของหน้าที่ในการปฏิบัติตามการควบคุมภายในด้วย</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานประจำทุกปีละครั้ง เพื่อการปรับเพิ่มค่าจ้าง ปรับตำแหน่งงาน และจ่ายโบนัส และฝ่ายบริหารพิจารณาเกณฑ์ในการปรับเพิ่มค่าจ้างและโบนัสจากผลประกอบการของบริษัท</p>	✓	
<p>5.4 คณะกรรมการและผู้บริหารได้พิจารณาไม่ให้มีการสร้างแรงกดดันที่มากเกินไปในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคน</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการกำหนด นโยบาย และการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่อง การประเมินผลพนักงาน รวมถึงการวัดผลสำเร็จของงานตามตัวชี้วัดของตำแหน่งงาน (KPIs) อย่างเหมาะสมไม่มีแรงกดดันและให้พนักงานมีส่วนร่วมในการประเมินผลสำเร็จร่วมกับผู้มีอำนาจของแต่ละสายงานในการพิจารณาความเหมาะสมของตัวชี้วัดร่วมกัน</p>	✓	

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

6. องค์กรกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>6.1 บริษัทสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และเหมาะสมกับธุรกิจ ในขณะนั้น โดยแสดงได้ว่ารายการในรายงานทางการเงินมีตัวตนจริง ครบถ้วน แสดงถึงสิทธิหรือภาระผูกพันของบริษัทได้ถูกต้อง มีมูลค่าเหมาะสม และเปิดเผยข้อมูล ครบถ้วน ถูกต้อง</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด:</u> บริษัทจัดทำรายงานทางการเงิน สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม และงบการเงินรายไตรมาส โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและความเห็นของผู้สอบบัญชี</p>	✓	
<p>6.2 บริษัทกำหนดสาระสำคัญของรายการทางการเงิน โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่สำคัญ เช่น ผู้ใช้รายงานทางการเงิน ขนาดของรายการ แนวโน้มของธุรกิจ</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด:</u> ผู้บริหารบริษัทให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้ตรวจสอบบัญชีอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มั่นใจว่างบการเงินมีความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี และหากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงงบการเงินจะมีการพิจารณาสาระสำคัญร่วมกันกับผู้ตรวจสอบบัญชี</p>	✓	
<p>6.3 รายงานทางการเงินของบริษัทสะท้อนถึงกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัทอย่างแท้จริง</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด:</u> บริษัทจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามข้อเท็จจริงจากการดำเนินงานและเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</p>	✓	
<p>6.4 คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง อนุมัติและสื่อสารนโยบายการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติ จนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมขององค์กร</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด:</u> คณะกรรมการความเสี่ยงกำหนดและนำเสนอนโยบายเรื่องการบริหารความเสี่ยงของบริษัท ให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ และสื่อสารให้พนักงานรับทราบ และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร และสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงให้ประสบความสำเร็จทุกกิจกรรม</p>	✓	

7. องค์การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ไว้
อย่างครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>7.1 บริษัทระบุความเสี่ยงทุกประเภทซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจทั้งระดับ องค์กร หน่วยธุรกิจ ฝ่ายงาน และหน้าที่งานต่างๆ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร โดย พิจารณาความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการเงิน และด้านอื่นๆ</p>	✓	
<p>7.2 บริษัทวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัย ภายนอกองค์กร ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การรายงาน การ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของแต่ละฝ่ายงาน โดยการประเมินความเสี่ยง ด้านกลยุทธ์และด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดโอกาสความเสี่ยงจากการดำเนิน ธุรกิจของบริษัทจากปัจจัยภายนอก และในกระบวนการปฏิบัติงานจะมีการประเมิน ความเสี่ยงซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจจะมาจากระบบการควบคุมภายในไม่เพียงพอเหมาะสม</p>	✓	
<p>7.3 ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการตั้งคณะกรรมการความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารแต่ละสายงานและ กรรมการของบริษัทร่วมเป็นความเสี่ยง ซึ่งผู้บริหารแต่ละสายงาน รับผิดชอบต่อความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับสายงานตนเอง</p>	✓	
<p>7.4 บริษัทได้ประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยพิจารณาทั้งโอกาสเกิดเหตุการณ์ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทได้ประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยพิจารณาทั้งโอกาสเกิดและผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร</p>	✓	
<p>7.5 บริษัทมีมาตรการและแผนปฏิบัติงานเพื่อจัดการความเสี่ยง โดยอาจเป็นการยอมรับ ความเสี่ยงนั้น (acceptance) การลดความเสี่ยง (reduction) การหลีกเลี่ยงความ เสี่ยง (avoidance) หรือการร่วมรับความเสี่ยง (sharing)</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำทะเบียนความเสี่ยงมาจากการประชุมแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่าง ฝ่ายบริหาร ผู้บริหารฝ่ายระดับผู้จัดการ และพนักงานฝ่าย ซึ่งมีหัวข้อตามทะเบียน ความเสี่ยง ดังนี้ ความเสี่ยงและอธิบายสาเหตุของความเสี่ยงที่เกิดขึ้น มาตรการในการ จัดการความเสี่ยง ผลกระทบจากความเสี่ยง มาตรการจัดการความเสี่ยงที่ต้องทำ</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
เพิ่มเติม และกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการติดตามความเสี่ยงในแต่ละเรื่อง ซึ่งมาตรการในการจัดการความเสี่ยงแต่ละเรื่องมีการพิจารณาการดำเนินการตามแนวทางการจัดการความเสี่ยง ดังนี้ การยอมรับความเสี่ยงนั้น (acceptance) การลดความเสี่ยง (reduction) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (avoidance) หรือการร่วมรับความเสี่ยง (sharing) เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น		

8. องค์กรได้พิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ในการประเมินความเสี่ยงที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>8.1 บริษัทประเมินโอกาสที่จะเกิดการทุจริตขึ้น โดยครอบคลุมการทุจริตแบบต่างๆ เช่น การจัดทำรายงานทางการเงินเท็จ การทำให้สูญเสียชีวิตทรัพย์สิน การคอร์รัปชัน การที่ผู้บริหารสามารถฝ่าฝืนระบบควบคุมภายใน (management override of internal controls) การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในรายงานที่สำคัญ การได้มาหรือใช้ไปซึ่งทรัพย์สินโดยไม่ถูกต้อง เป็นต้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการประเมินโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และกำหนดเป็นกระบวนการควบคุมในแต่ละกระบวนการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติที่สามารถลดโอกาสการทุจริต เช่น การกำหนดอำนาจอนุมัติในการจัดซื้อ/จัดจ้าง การกำหนดให้มีการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ การแบ่งแยกหน้าที่ให้พนักงานฝ่ายการเงินเป็นผู้เตรียมเอกสารในการจ่ายบัญชีเป็นผู้ตรวจสอบและบันทึกรายการในโปรแกรมบัญชี เป็นต้น ซึ่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วมกำหนดนโยบาย และกระบวนการในการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริตเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการสื่อสารมาตรการ การป้องกันกับพนักงานภายในองค์กร ลูกค้ำทั้งภายในและภายนอก และคู่ค้า ได้รับทราบโดยทั่วกัน และบริษัทมีการจัดทำนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชัน สื่อสารให้พนักงานรับทราบผ่านการประชุมพิเศษ</p>	✓	
<p>8.2 บริษัทได้ทบทวนเป้าหมายการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนดแล้ว รวมทั้งได้พิจารณาความสมเหตุสมผลของการให้สิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนแก่พนักงานแล้วด้วยว่า ไม่มีลักษณะส่งเสริมให้พนักงานกระทำไม่เหมาะสม เช่น ไม่ตั้งเป้าหมายยอดขายของบริษัทไว้สูงเกินความเป็นจริงจนทำให้เกิดแรงจูงใจในการตกแต่งตัวเลขยอดขาย เป็นต้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) สำหรับวัดผลการดำเนินการของแต่ละฝ่ายงาน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้บริษัทมีการกำหนดตัวชี้วัดตามตำแหน่งงาน โดยผู้มีอำนาจของแต่ละสายงานเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมตัวชี้วัด (KPI) ร่วมกับพนักงาน โดยตัวชี้วัด (KPI) ทั้ง 2 รายการ ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญของการกำหนดการให้สิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนแก่พนักงาน จึงไม่มีผลต่อแรงกดดันที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และใน</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>กรณีที่เกิดการปฏิบัติงานจริงไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารบริษัทจะหารือกับผู้บริหารฝ่ายงานเพื่อปรับปรุงเป้าหมายให้เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดขึ้นได้จริง และมีการติดตามอย่างต่อเนื่องโดยฝ่ายบริหารอย่างไม่เป็นทางการ</p>		
<p>8.3 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับโอกาสในการเกิดทุจริต และมาตรการที่บริษัทดำเนินการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขการทุจริต</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาโอกาสการเกิดทุจริตจากผลการตรวจสอบภายใน และซักถามฝ่ายบริหารเมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจมีรายการเกี่ยวกับการทุจริตซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานบริษัทเกี่ยวกับการทุจริตหรือมีสิ่งผิดปกติหรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน</p>	✓	
<p>8.4 บริษัทได้สื่อสารให้พนักงานทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการสื่อสารจรรยาบรรณพนักงานให้พนักงานรับทราบผ่านการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ ซึ่งแจ้งถึงนโยบายเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของบริษัทและการกระทำที่ไม่ควรพึงกระทำอันเป็นการขัดต่อผลประโยชน์ของบริษัทเช่น หลีกเลียงการให้ และ/หรือรับสิ่งของ การให้และ/หรือรับการ เลี้ยงรับรองหรือประโยชน์ใด ๆ จากคู่ค้าหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ เป็นต้น</p>	✓	

9. องค์กรสามารถระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>9.1 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกองค์กร ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ตลอดจนได้กำหนดมาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการประเมินการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งอาจจะมีผลต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทผ่านการประชุมต่าง ๆ ของบริษัท และกำหนดนโยบาย / วิธีปฏิบัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม</p>	✓	
<p>9.2 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจ ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ตลอดจนได้กำหนดมาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจ ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ผ่านการประชุมคณะกรรมการ</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>บริษัท วางแผนการปฏิบัติงานในแต่ละปีเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการ</p> <p>คณะกรรมการบริษัท ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง จึงแต่งตั้งความเสี่ยงมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงซึ่งคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงได้มอบหมายให้ฝ่ายบริหารพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเริ่มทำโครงการใหม่ที่มีรูปแบบการทำธุรกิจที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อบริษัทฯ และมอบหมายให้ฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นผู้ประเมินระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจนั้น เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม</p>		
<p>9.3 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงผู้นำองค์กร ที่อาจมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานทางการเงิน ตลอดจนได้กำหนดมาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการประเมินเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้นำองค์กร โดยกำหนดกระบวนการในการพิจารณาคัดเลือกผู้นำองค์กรคนใหม่ต้องผ่านการอนุมัติเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทซึ่งมีแนวทางในการพิจารณาจากความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา รวมทั้งมีการจัดทำแผนและกระบวนการสรรหาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) ในตำแหน่งงานที่สำคัญ เพื่อลดผลกระทบกับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรซึ่งอาจทำให้มีผลกระทบกับบริษัท</p>	✓	

การควบคุมการปฏิบัติงาน (Control Activities)

10. องค์กรมีมาตรการควบคุมที่ช่วยลดความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>10.1 มาตรการควบคุมของบริษัทมีความเหมาะสมกับความเสี่ยง และลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น สภาพแวดล้อม ความซับซ้อนของงาน ลักษณะงาน ขอบเขตการดำเนินงาน รวมถึงลักษณะเฉพาะอื่นๆ</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> การควบคุมตามความเสี่ยงระดับองค์กร ฝ่ายบริหารมีกำหนดแนวทางการจัดการ และ/หรือการควบคุมเพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น โดยการประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและผู้บริหารฝ่ายงานต่าง ๆ จัดทำทะเบียนความเสี่ยงเพื่อระบุความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง หามาตรการในการจัดการความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และกำหนดผู้รับผิดชอบ ตามที่ระบุในทะเบียนความเสี่ยง โดยอาศัยประสบการณ์และการบริหารจัดการที่ผ่านมา</p> <p>บริษัทมีมาตรการควบคุมที่กำหนดเป็นรูปแบบของนโยบาย ระเบียบและ/หรือขั้นตอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ครอบคลุมความเสี่ยงขององค์กร และมีฝ่ายตรวจสอบภายในช่วยตรวจสอบและประเมินความเพียงพอเหมาะสมของกระบวนการควบคุม และมีการติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะ</p>	✓	
<p>10.2 บริษัทมีมาตรการควบคุมภายในที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และครอบคลุมกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น มีนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไป ตลอดจนกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ และลำดับชั้นการอนุมัติของผู้บริหารในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน รัดกุม เพื่อให้สามารถป้องกันการทุจริตได้ เช่น มีการกำหนดขนาดวงเงินและอำนาจอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ขั้นตอนในการอนุมัติโครงการลงทุน ขั้นตอนการจัดซื้อและวิธีการคัดเลือกผู้ขาย การบันทึกข้อมูลรายละเอียดการตัดสินใจจัดซื้อ ขั้นตอนการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ หรือ การเบิกใช้เครื่องมือต่างๆ เป็นต้น โดยได้จัดให้มีกระบวนการสำหรับกรณีต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>10.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อประโยชน์ในการติดตามและสอบทานการทำรายการระหว่างกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมทั้งมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ</p> <p>10.2.2 กรณีที่บริษัทอนุมัติธุรกรรมหรือทำสัญญากับผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่มีผลผูกพันบริษัทในระยะยาวไปแล้ว เช่น การทำสัญญาซื้อขายสินค้า การให้กู้ยืม การค้ำประกัน บริษัทได้ติดตามให้มั่นใจแล้วว่า มีการปฏิบัติ</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>เป็นไปตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ตลอดระยะเวลาที่มีผลผูกพันบริษัท เช่น ติดตามการชำระคืนหนี้ตามกำหนด หรือมีการทบทวนความเหมาะสมของ สัญญา เป็นต้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อ บัญชีการเงิน ทรัพยากรบุคคล เป็นต้น รวมทั้งมีการกำหนดอำนาจ อนุมัติแต่ละเรื่อง เช่น เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการ การอนุมัติลดหนี้และ ผ่อนผันหนี้ให้ลูกค้า เป็นต้น และแบ่งอำนาจในแต่ละระดับอย่างชัดเจน</p> <p>นอกจากนี้ บริษัทยังมีการพิจารณาการทำรายการระหว่างกัน ซึ่งผ่านการอนุมัติจากที่ ประชุมคณะกรรมการบริษัท บริษัทมีการจัดทำรายงานผู้มีส่วนได้เสียของ คณะกรรมการบริษัท</p>		
<p>10.3 บริษัทกำหนดให้การควบคุมภายในมีความหลากหลายอย่างเหมาะสม เช่น การ ควบคุมแบบ manual และ automated หรือการควบคุมแบบป้องกันและติดตาม</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทมีการออกแบบระบบการควบคุมภายใน โดยกำหนดเป็นส่วนหนึ่งในคู่มือการ ปฏิบัติงาน และการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและการอนุมัติรายการผ่านโปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่บริษัทใช้งาน ซึ่งเป็นการควบคุมทั้งรูปแบบการป้องกันและติดตาม</p>	✓	
<p>10.4 บริษัทกำหนดให้มีการควบคุมภายในในทุกระดับขององค์กร เช่น ทั้งระดับกลุ่มบริษัท หน่วยธุรกิจ สายงาน ฝ่ายงาน แผนก หรือกระบวนการ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด: บริษัทกำหนดการควบคุมภายในทุกระดับขององค์กร ได้แก่ การจัดทำอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วม มีการ จัดทำโครงสร้างองค์กร โครงสร้างฝ่ายงานเพื่อกำหนดสายการบังคับบัญชา กำหนด อำนาจและระดับการอนุมัติรายการเป็นไปอย่างเหมาะสม มีการแบ่งแยกหน้าที่ที่อาจ เอื้อให้เกิดการกระทำที่ทุจริตออกจากกัน มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการ ทำงาน มีการจัดทำคู่มือ/ระเบียบในการทำงานที่มีความสำคัญของแต่ละฝ่ายงาน โดยมี ผู้จัดการแผนกรับผิดชอบในการควบคุมให้มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ วางไว้</p>	✓	
<p>10.5 บริษัทมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน 3 ด้านต่อไปนี้ ออกจากกันโดย เด็ดขาด เพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน กล่าวคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) หน้าที่อนุมัติ (2) หน้าที่บันทึกรายการบัญชีและข้อมูลสารสนเทศ และ (3) หน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สิน <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</p>	✓	ด้านต่อไปนี้

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>บริษัทมีการแบ่งแยกหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวออกจากกันชัดเจน โดยก่อนการบันทึกรายการบัญชี มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี รวมถึงผู้มีอำนาจอนุมัติค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่บันทึกในระบบ CD-Organizer และระบบพจนาน (โปรแกรมที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชี) ซึ่งปัจจุบันบริษัทดำเนินการบันทึกข้อมูลควบคู่กันทั้ง 2 ระบบ เพื่อเตรียมตัวในการใช้ระบบพจนานเต็มรูปแบบ และมีการกำหนดให้ฝ่ายบัญชีและการเงินจัดทำทะเบียนทรัพย์สินของบริษัท และตรวจนับทรัพย์สินทุกปี</p>		

11. องค์กรเลือกและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้วยระบบเทคโนโลยี เพื่อช่วยสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>11.1 บริษัทควรกำหนดความเกี่ยวข้องกันระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการปฏิบัติงานและการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CD-Organizer และระบบพจนาน ในกระบวนการปฏิบัติงานสำคัญด้านการจัดซื้อ การจัดทำงบประมาณ การจ่ายเงิน การเก็บเงิน และการบันทึกบัญชี เป็นต้น และออกแบบกระบวนการควบคุมทั่วไปเกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศของบริษัท เช่น กำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลในระบบสารสนเทศการประมวลผลและจัดพิมพ์รายงานต่าง ๆ และการจัดเก็บข้อมูลให้ปลอดภัย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น</p> <p>บริษัทมีการจัดทำนโยบายการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งระบุเกี่ยวกับ ข้อปฏิบัติการใช้งานระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ ระเบียบสำหรับการใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นต้น</p>	✓	
<p>11.2 บริษัทควรกำหนดการควบคุมของโครงสร้างพื้นฐานของระบบเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทมีการกำหนดกระบวนการควบคุมความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับรหัสผ่าน เป็นต้น</p>	✓	
<p>11.3 บริษัทควรกำหนดการควบคุมด้านความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมาภิบาล จำกัด: บริษัทมีการกำหนดกระบวนการควบคุมความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยี</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
สารสนเทศ เช่น การป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับรหัสผ่าน เป็นต้น		
11.4 บริษัทควรกำหนดการควบคุมกระบวนการได้มา การพัฒนา และการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมอบหมายให้ฝ่าย IT รับผิดชอบในการรับแจ้งความต้องการปรับปรุง หรือปัญหาจากการใช้งานโปรแกรม รวมถึงทำหน้าที่ในการบำรุงรักษาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้งานได้	✓	

12. องค์กรจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบาย ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายที่กำหนดไว้นั้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
12.1 บริษัทมีนโยบายที่รัดกุมเพื่อติดตามให้การทำธุรกรรมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนด เช่น ข้อบังคับของบริษัท เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกณฑ์ของสำนักงานฯลฯ เพื่อป้องกันการหาโอกาสหรือนำผลประโยชน์ของบริษัทไปใช้ส่วนตัว ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำนโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และบริษัทมีการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมและเลขานุการบริษัทเพื่อรายงานการมีส่วนได้เสียของบริษัท	✓	
12.2 บริษัทมีนโยบายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติธุรกรรมกระทำโดยผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียในธุรกรรมนั้น ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำนโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท กำหนดให้กรรมการหรือผู้บริหารซึ่งมีส่วนได้เสียรายการนั้น ๆ จะไม่มีอำนาจออกเสียงในการอนุมัติให้ทำรายการ	✓	
12.3 บริษัทมีนโยบายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติธุรกรรมคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัท เป็นสำคัญ และพิจารณาโดยถือเสมือนเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (at arms' length basis) ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: นโยบายการทำรายการระหว่างกันของบริษัทกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติเช่นเดียวกับลูกค้าทั่วไป เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผลและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกรณีที่ไม่มียาการค้าดังกล่าว บริษัทจะพิจารณาเปรียบเทียบกับราคาสินค้าหรือบริการกับราคายานนอก ภายใต้เงื่อนไขที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และมีการ	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
พิจารณารายการระหว่างกันผ่านการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ		
<p>12.4 บริษัทมีกระบวนการติดตามดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม รวมทั้งกำหนดแนวทางให้บุคคลที่บริษัทแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทย่อยหรือร่วมนั้น ถือเป็นปฏิบัติ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: กรรมการของบริษัทเป็นกรรมการในบริษัทย่อย จึงสามารถติดตามและดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อย เพื่อให้เป็นไปตามทิศทาง การดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้</p>	✓	
<p>12.5 บริษัทกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำนโยบายและกระบวนการไปปฏิบัติโดยผู้บริหารและพนักงาน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดทำใบกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>บริษัทมีการกำหนดคู่มือการปฏิบัติงานระบุถึงตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่กำหนด และผู้จัดการฝ่าย/แผนกมีการกำกับดูแลให้พนักงานปฏิบัติให้เป็นไปตามคู่มือที่บริษัทกำหนด</p>	✓	
<p>12.6 นโยบายและกระบวนการปฏิบัติของบริษัทได้รับการนำไปใช้ในเวลาที่เหมาะสม โดยบุคลากรที่มีความสามารถ รวมถึงการครอบคลุมกระบวนการแก้ไขข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงานของบริษัทได้รับการนำไปใช้ในเวลาที่เหมาะสม โดยบุคลากรที่มีความสามารถ ครอบคลุมกระบวนการแก้ไขข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดคู่มือในการสรรหาคัดเลือกพนักงาน มีการจัดทำใบบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติที่ต้องการ เพื่อให้สามารถสรรหาพนักงานที่มีความสามารถตามที่บริษัทกำหนด</p>	✓	
<p>12.7 บริษัททบทวนนโยบายและกระบวนการปฏิบัติให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีการจัดประชุมเพื่อสื่อสารนโยบายและกระบวนการปฏิบัติงานบริษัท โดยมีการประชุมระหว่างผู้บริหารฝ่ายงานกับพนักงานในฝ่ายอย่างไม่เป็นทางการ และมีการจัดประชุมมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้มั่นใจกระบวนการปฏิบัติงานของบริษัทในปัจจุบันยังสอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของบริษัทที่ได้กำหนดไว้</p>	✓	

ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

13. องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ตามที่กำหนดไว้

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>13.1 บริษัทกำหนดข้อมูลที่ต้องการใช้ในการดำเนินงาน ทั้งข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์กร ที่มีคุณภาพและเกี่ยวข้องต่องาน</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กำหนดข้อมูลที่ต้องใช้ในกระบวนการปฏิบัติงาน ทั้งข้อมูลจากภายในและภายนอก ในระบบงานที่สำคัญของบริษัท เช่น กระบวนการจัดซื้อ/จัดจ้าง กระบวนการด้านการบริหารงานบุคคล กระบวนการปิดบัญชี เป็นต้น ซึ่งผ่านการอนุมัติจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ/หรือผู้บริหารสายงาน เป็นต้น</p>	✓	
<p>13.2 บริษัทพิจารณาทั้งต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงปริมาณและความถูกต้องของข้อมูล</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทพิจารณาเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี CD-Organizer และพจนาน 2 ซึ่งผ่านการพิจารณาเรื่องต้นทุน ประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงปริมาณและความถูกต้องของข้อมูล โดยผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อ ก่อนการจัดซื้อ และการนำมาใช้งานเพื่อการบันทึก จัดทำข้อมูล และประมวลผลข้อมูลให้มีความรวดเร็วถูกต้อง ครบถ้วน และแม่นยำ</p>	✓	
<p>13.3 บริษัทดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการมีข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจ ตัวอย่างข้อมูลที่สำคัญ เช่น รายละเอียดของเรื่องที่เสนอให้พิจารณา เหตุผล ผลกระทบต่อบริษัท ทางเลือกต่างๆ</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการระบุชื่อเอกสาร/ข้อมูลที่จัดส่งพร้อมกับวาระการประชุมให้กรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยรับทราบ โดยส่งให้กรรมการทราบก่อนล่วงหน้าก่อนการจัดประชุม เพื่อให้ประกอบการให้ความเห็นในที่ประชุมอย่างเหมาะสม</p>	✓	
<p>13.4 บริษัทดำเนินการเพื่อให้กรรมการบริษัทได้รับหนังสือนัดประชุมหรือเอกสารประกอบการประชุมที่ระบุข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอต่อการพิจารณาก่อนการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อยภายในระยะเวลาขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการส่งหนังสือแจ้งเชิญประชุมล่วงหน้าและเอกสารประกอบการประชุมให้กับคณะกรรมการบริษัทก่อนการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อยภายในระยะเวลาขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด (ล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน)</p>	✓	
<p>13.5 บริษัทดำเนินการเพื่อให้รายงานการประชุมคณะกรรมการมีรายละเอียดตามควร เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของ</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>กรรมการแต่ละราย เช่น การบันทึกข้อซักถามของกรรมการ ความเห็นหรือข้อสังเกตของกรรมการในเรื่องที่พิจารณา ความเห็นของกรรมการรายที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่เสนอพร้อมเหตุผล เป็นต้น</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด: บริษัทมีการบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับวาระที่จัดการประชุม และมติที่ประชุมโดยบันทึกรายละเอียดในการประชุมอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังและมีการบันทึกกรณีข้อซักถามจากกรรมการ (ถ้ามี)</p>		
<p>13.6 บริษัทมีการดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>13.6.1 มีการจัดเก็บเอกสารสำคัญ ไว้อย่างครบถ้วนเป็นหมวดหมู่</p> <p>13.6.2 กรณีที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชีหรือผู้ตรวจสอบภายในว่ามีข้อบกพร่องในการควบคุมภายใน บริษัทได้แก้ไขข้อบกพร่องนั้นอย่างครบถ้วนแล้ว</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด: บริษัทมีการจัดเก็บเอกสารสำคัญให้เป็นระบบ เช่น จัดเก็บเอกสารทางบัญชีในแฟ้มแยกตามประเภทใบสำคัญเรียงตามเลขที่ เป็นต้น</p>	✓	

14. องค์กรสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายในที่จำเป็นต่อการสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ตามที่วางไว้

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>14.1 บริษัทมีกระบวนการสื่อสารข้อมูลภายในอย่างมีประสิทธิภาพ และมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน</p> <p>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด: บริษัทจัดให้มีกระบวนการสื่อสารข้อมูลที่เหมาะสม เช่น ระบบฐานข้อมูลส่วนกลาง (Share drive) โทรศัพท์ภายใน อีเมล เป็นต้น และมีการจัดการประชุมเพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน เช่น การประชุมภายในแผนกด้วยวาจา การประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น</p>	✓	
<p>14.2 บริษัทมีการรายงานข้อมูลที่สำคัญถึงคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ และคณะกรรมการบริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน หรือสอบทานรายการต่างๆ ตามที่ต้องการ เช่น การกำหนดบุคคลที่เป็นศูนย์ติดต่อเพื่อให้สามารถติดต่อขอข้อมูลอื่นนอกจากที่ได้รับจากผู้บริหาร รวมทั้งการติดต่อสอบถามข้อมูลจากผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน การจัดประชุมระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหารตามที่คณะกรรมการร้องขอ การจัดกิจกรรมพบปะหารือระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหารนอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการ เป็นต้น</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> บริษัทมอบหมายให้เลขานุการบริษัทรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญต่อคณะกรรมการบริษัทและเป็นผู้ประสานงานระหว่างคณะกรรมการ ผู้สอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายใน รวบรวมข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการบริษัท และการจัดประชุมต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการบริษัทร้องขอ</p>		
<p>14.3 บริษัทจัดให้มีช่องทางการสื่อสารพิเศษหรือช่องทางลับเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ภายในบริษัทสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริตภายในบริษัท (whistle-blower hotline) ได้อย่างปลอดภัย</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> บริษัทกำหนดช่องทางการสื่อสารของพนักงานภายในบริษัท โดยพนักงานสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริตภายในบริษัทผ่านช่องทางที่อยู่ของบริษัท แจ้งผ่านทางโทรศัพท์ แจ้งทางไปรษณีย์ และแจ้งผ่านช่องทางอีเมล ซึ่งจัดส่งให้หน่วยงานและหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน</p>	✓	

15. องค์กรได้สื่อสารกับหน่วยงานภายนอก เกี่ยวกับประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อการควบคุมภายใน

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>15.1 บริษัทมีกระบวนการสื่อสารข้อมูลกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน เป็นต้น</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> บริษัทมีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถส่งข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือคำถามรวมทั้งข้อร้องเรียนมายังบริษัท ผ่านช่องทางที่อยู่ของบริษัท ทางโทรศัพท์ ทางไปรษณีย์ และทางอีเมลของคณะกรรมการตรวจสอบ</p>	✓	
<p>15.2 บริษัทจัดให้มีช่องทางการสื่อสารพิเศษหรือช่องทางลับเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กรสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริต (whistle-blower hotline) แก่บริษัทได้อย่างปลอดภัย</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด:</u> บริษัทกำหนดช่องทางในการแจ้งเบาะแสและการรับข้อร้องเรียนผ่านช่องทางที่อยู่ของบริษัท ทางโทรศัพท์ ทางไปรษณีย์ และทางอีเมลของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อการสื่อสารสำหรับบุคคลภายนอกในการแจ้งข้อมูล แต่จากการสอบทานเว็บไซต์ของบริษัท พบว่ามีการจัดทำเว็บไซต์บริษัท แต่ยังไม่ได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับช่องทางการติดต่อ นักลงทุนสัมพันธ์ และช่องทางในการรับข้อร้องเรียน เพื่อใช้สื่อสารข้อมูลกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอก</p>	✓	

ระบบการติดตาม (Monitoring Activities)

16. องค์กรติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการควบคุมภายในยังดำเนินไปอย่างครบถ้วน เหมาะสม

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>16.1 บริษัทจัดให้มีกระบวนการติดตามการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจและข้อกำหนดห้ามฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น กำหนดให้แต่ละส่วนงานติดตามการปฏิบัติ และรายงานผู้บังคับบัญชา หรือมอบหมายให้หน่วยงานตรวจสอบภายในติดตามการปฏิบัติ และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีกระบวนการติดตามการปฏิบัติของพนักงานที่ไม่เป็นไปตามจริยธรรมธุรกิจ และข้อห้ามที่บริษัทกำหนด โดยผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ติดตามการปฏิบัติงานของพนักงานในสายการบังคับบัญชา และฝ่ายตรวจสอบภายใน จะตรวจสอบระบบการควบคุมภายในและกระบวนการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพในการต่อต้านการคอร์รัปชัน ทั้งนี้จะรายงานให้ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบ</p>	✓	
<p>16.2 บริษัทจัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้ โดยการประเมินตนเอง และ/หรือการประเมินอิสระโดยผู้ตรวจสอบภายใน</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในอิสระจากองค์กรภายนอก บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด เพื่อประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในแต่ละกิจกรรมตามแผนงานที่อนุมัติ พร้อมกับนำเสนอผลให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบผ่านการประชุม</p>	✓	
<p>16.3 ความถี่ในการติดตามและประเมินผลมีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริษัท</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในอิสระจากองค์กรภายนอก บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด เพื่อประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในแต่ละกิจกรรมตามแผนงานที่อนุมัติ และติดตามผลความคืบหน้าในการแก้ไข/ปรับปรุง พร้อมกับนำเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบผ่านการประชุม</p>	✓	
<p>16.4 ดำเนินการติดตามและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน โดยผู้ที่มีความรู้และความสามารถ</p> <p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด:</u> บริษัทมีการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในอิสระจากองค์กรภายนอก บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด เพื่อประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในแต่ละกิจกรรมตามแผนงานที่อนุมัติ และติดตามผลความคืบหน้าในการแก้ไข/ปรับปรุง</p>	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
พร้อมกับนำเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบผ่านการประชุม		
16.5 บริษัทกำหนดแนวทางการรายงานผลการตรวจสอบภายในให้ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: ฝ่ายตรวจสอบภายในขึ้นตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบ และมีการรายงานผลการตรวจสอบภายในให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบโดยตรง	✓	
16.6 บริษัทส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรฐานสากล การปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing, IIA) ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในได้วิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม (Best Practice) และ/หรือให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติงานทางวิชาชีพการตรวจสอบภายในที่ยอมรับโดยทั่วไป (มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน : Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards)) และส่งให้กับบริษัทรับทราบ	✓	

17. องค์กรประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อบุคคลที่รับผิดชอบ ซึ่งรวมถึงผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการตามความเหมาะสม

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
17.1 บริษัทประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน และดำเนินการเพื่อติดตามแก้ไขอย่างทันท่วงที หากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแตกต่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญ ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมชาติ จำกัด: บริษัทมีผู้ตรวจสอบภายใน ประเมินและช่วยสนับสนุนผู้บริหารในระดับต่าง ๆ โดยการให้ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ และการเป็นที่ปรึกษาในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุม หากมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบบริษัทกำหนดไว้จะแจ้งให้ฝ่ายงานที่รับผิดชอบแก้ไขทันที และผู้บริหารฝ่ายงานมีการติดตามข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและรายงานผลให้ผู้บริหารบริษัททราบในการประชุมประจำเดือน และในการปฏิบัติงานประจำวันมีการกำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริษัทโดยหัวหน้างาน	✓	
17.2 บริษัทมีนโยบายการรายงาน ดังนี้ 17.2.1 ฝ่ายบริหารต้องรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทโดยพลัน ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์หรือสงสัยว่ามีเหตุการณ์ทุจริตอย่างร้ายแรง มีการปฏิบัติที่ฝ่าฝืน	✓	

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
<p>กฎหมาย หรือมีการกระทำที่ผิดปกติดีอื่น ซึ่งอาจกระทบต่อชื่อเสียงและฐานะการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ</p>		
<p>17.2.2 รายงานข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา (แม้ว่าจะได้เริ่มดำเนินการจัดการแล้ว) ต่อคณะกรรมการบริษัท/คณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาภายในระยะเวลาอันควร</p>	✓	
<p>17.2.3 รายงานความคืบหน้าในการปรับปรุงข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญต่อคณะกรรมการบริษัท/คณะกรรมการตรวจสอบ</p>	✓	
<p><u>ความเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมดา จำกัด:</u> ผู้บริหารมีการรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัท โดยรายงานผลให้รับทราบผ่านการประชุมคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส จะมีการปรึกษาร่วมกันในกรณีที่เกิดเหตุการณ์หรือสงสัยว่ามีเหตุการณ์ทุจริตอย่างร้ายแรง มีการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีการกระทำที่ผิดปกติดีอื่น ซึ่งอาจกระทบต่อชื่อเสียงและฐานะการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ และฝ่ายตรวจสอบภายในมีหน้าที่ในการประเมินการควบคุมของบริษัท พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา และติดตามความคืบหน้าในการปรับปรุงแก้ไขทุกไตรมาส รายงานผลต่อคณะกรรมการตรวจสอบ</p>		